

Protokoll

Leidandmed	EAA.2529.1.2
Kaader	9,10
Daatum	05.08.1885
Protokoll number	9-27
Protokoll teema	5. Kahjutasu
Märkused	

Kohtumehed			
Eesnimi	Perekonnanimi	Täisnimi	Roll
Rein	Priidemann		Peakohtumees
J.	Madisson		Abikohtumees
Rein	Tomberg		Abikohtumees

Prottucoll № 9

Koos olid 5 August. 1885

peawanem R. Priidemann

I kõrwamees J. Madisson

II " " R. Tomberg

27. Madis Wiidemann kaebas et tema läinud Mart Wiidemanniga Tawet Wiidemanni käest renditud põllu peale (tema ise elab teises kohas) rukid lõikama ja leidnud T. Wiidemanni kaks härga oma odrast. Nemad ajanud härgad kinni reia alla ja tema läinud ütleva et härjad kinni on. Tawet tuli kohe senna käratsemisega ja tahtis härjad wägise lahti lasta. Mina ei lasknud seda teda teha kuid enne pidime kahju üle vaatama ja tema oleks pidanud minu kahju tasuma. Kui Tawet nägi et oma wõimust ei saanud hüüdis oma pojad ka senna, käskis püssi tuua ja lubas mind maha lasta. Noorem poeg Juhan tuli senna ja mina läksin M. Wiidemanni kutsuma, kes selle aja sees kui ma T. Wiidemannile teatama läksi, rukist oli leikama läinud, ja selle aiaga kiskus T. Wiidemann wärawad eest maha mida meie ette olime seadnud ja laskis härjad wälja karjas maale. Minu odrad rukid ja wälja sees pool aeda kaswaw rohi on ära tallatud ja söödud ja Tallitaja abimees Jaan Parkal on seda kahju üle waatanud.

Tuli ette T. Wiidemann ja ütleb et tema loomad ei ole Madise wiljas käinud ei ole ka kinni aetud saanud, ega ola tema ka wägise lahti lasknud. Kui nemad

Madisega senna läinud, olnud tema herjad karjasmaal, pole Mart Wiidemanni seal toa juures olnud ega olla tema oma poegi hüüdnud, Joh tulnud ise kära peale senna. Tema ei olla Madist söimanud ega püssiga maha lasta ähwardanud, Madis lubanud tema härjad püssiga maha lasta..

Tuli ette Mart Wiidemann ja tunistas: Kui meie senna läksime olid kaks Taweti herga kesk odra. Meie panime naad reia alla kinni, seatsime maas olijad tagawarawad ette ja Madis läks seada teada andma, ja mina läksin rukid leikama mis sealt tükk maad majast eemal on. Nemad tulid senna suure käraga, kellest ma keigist aru ei saanud kauge maa pärast, aga seda ma kuulsin et Tawet hüüdis oma pojad ka senna ja käskis püssi tuua. Madis jooksis siis minu poole ja hüüdis mind ja kui meie senna läksime, läks Tawet oma härgadega juba reia aluse otsast karjasmaale: eemalt nägin ka kui Tawet warawad eest maha tõmbas ja herjad wälja laskis. Siis riidlesid wastastikku: Tawet ütles enne Madisele: Sina olid nahk, Madis ütles: Sa ise oled nahk. Tawet ähwardas Madist püssiga maha lasta ja ütles: Minu käe alla pead sa surema.

Tallitaja abimees Jaan Parkal tunistas et tema sell sammal pääwal seda kahju waatanud je leidnud et odre 1 Tsetwerik Madisele tasutud peab saama, peale selle on hobuse jälgi ja üks püherdamise ase odrast leida. Rukist on ka loomad läbi käinud, minu arwamise järel 2 karnitsad kahju teinud. Aja äärne rohi oli söödud ja tallatud, wana hobuse ja warsa ja looma sitta oli seal olemas. Reia all oli üsna wärske looma sitt tunistuseks, et sell pääwal loomad sal sees on kinni olnud. Heina arwan mina, oleks selle maa pealt keige wähem üks saad (10 leisikat raske) saanud. Warsa teistel seal ümber kaudu ei ole.

Tawet Wiidemann tuli ette ja tunistas et Jaan Parkal tema wiha mees olla ja tema selle järel waatamisega rahul ei olla; pealegi wõib olla et Madis Wiidemann ise härjad warawast oma wilja lasknud, aga härjad ise warawa maha ajanud ja wälja tulnud. Mart Wiidemann waletada tema peale.

Kohus kutsus M. Wiidemanni ette ja küsis kas ta oma räägitud sõnade eest seista ja iga tahes seda kinnitada julgeb? M. Wiidemann kinnitas oma enne räägitud sõnu uuesti. (Kohus saatis ka T. Wiidemanni kaebtust mööda Tallitaja abim. asemel Tallitaja Joh. Priima seda järel waatama ja tagasi tulles ütles tema et see keik on wõimalik et weikselt arwatud, seega abimehe arwamine kinnitud.

Tawet Wiidemann tuli ette ja kohus küsis kas ta ikke oma ütelse juure jäeb? T. Wiidemann kinnitas uueste et tema hobused ega weised pole seal wiljas käinud ega tema pole ka teiste weised seal näinud. See wõida olla et Madis ise hobuse ja warsa sitta taskuga senna on wiinud. Tema härjad käida mööda aja äärt ja sisse ei lähe ja aed ei ole ka nüüd kuskilt parandud.

Mart Wiidemann tunistas et on ühest nurgast parandud, nenda sama tunistas Joh. Priima, Tallitaja et aed on ühest nurgast maas olnud ja senna on kolm uut witsa pandud.

T. Wiidemann ütles et tema ei ole ise, ega ole oma poegi käskinud aeda parandada, wõib olla et tema naene on käskind parandada.

Tallitaja abim. J. Parkal sai ette kutsutud ja küsitud kas tema just aru sai et need selle pääwased loomade jäljed olid? Parkal wastas: Jah! aga hobuse püherdamise ase on ennemalt sündinud.

Tawet Wiidemann tuli ette ja nimetas pääkohtumeest walelikuks et peakohtumes

olla ütelnud T. Wiidemanni hobuse seal olnud. Kohus ega Tallitaja abimees ei ütlenud et just Taweti hobune seal olnud waid aga et üks hobune seal wiljas käinud. Peakohtumees R. Priidemann kaebas T. Wiidemanni tulewaks kohtu pääwaks wale eest kohtusse sisse.

Madis Wiidemann tuli ette ja ütles est see wale olla et mina olla taskuga sitta senna tassinud, seda ei julge keegi inimene teha. T. Wiidemnn ütles et tema pole seda hainamad Madisele rentinud ja tema ei tohtidagi sealt heina teha. Madisel ei olnud kontrakti juures selle pärast ei saanud Tawet sunnitud heina maksma; jäi tulewa kohtu pääwaks.

Kohus mõistis: Et naad mõlemad wastastiku riidlesid ja söimasid, maksawad kumbgi 1 Rbl. walla laekasse trahwi. Et T. Wiidemann walega kohtu ette astus ja wägise härjad lahti laskis, maksab 2 Rbl. trahwi. Peale selle maksab Tawet weel see 1 tsetwerik otr. Madisele kahju tasumiseks (Madis need 2 karn. rukid ei nõudnud) ja 70 kop. loomade wiljas käimise eest walla laeka.

Tawet Wiidemann ei lubanud kohtu otsust muidu täita kui teda Tallitaja poolt riisutasse.

Tunistuse mees Mart Wiidemann tuli pärast ette ja nõudis pääwa palka. Et aga T. Wiidemann, kes süüaluseks jäi, ära oli läinud, jäi palga nõudmine tema käest tulewaks kohtu pääwaks.

R. Priidemann XXX

J. Madisson XXX

R. Tomberg XXX